



Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Brandweerkazerne Tuindorppweg te Maarn

Rapportnummer 14-0088

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna en toetsing EHS

Brandweerkazerne Tuindorppweg te Maarn

juli 2014 / aangepast februari 2015

Rapportnummer: 14-0088

In opdracht van: Gemeente Utrechtse Heuvelrug
Postbus 200
3940 AE Doorn

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Plangebied	7
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	7
2.2	Voorgenomen plannen	9
3	Toetsingskader	11
3.1	Flora- en faunawet	11
3.2	Natuurbeschermingswet 1998	12
3.3	Ecologische hoofdstructuur	12
4	Toets flora en fauna	14
4.1	Methode	14
4.2	Beschermde soorten	14
4.2.1	Flora	14
4.2.2	Vlinders en libellen	16
4.2.3	Mieren en kevers	17
4.2.4	Vissen	17
4.2.5	Reptielen en amfibieën	18
4.2.6	Vogels	22
4.2.7	Zoogdieren	23
5	Beschermde gebieden	26
5.1	Natuurbeschermingswet 1998	26
5.2	Toets EHS	27
5.2.1	Kwaliteit actuele en beoogde ecosysteem/natuurdoeltype	27
5.2.2	Oppervlakte en samenhang	29
5.2.3	Aanwezigheid bijzondere soorten	29
5.2.4	Aanwezigheid verbindingen	30
5.2.5	Conclusie	30
6	Conclusie	31
6.1	Beschermde soorten	31
6.2	Beschermde gebieden	34
	Geraadpleegde bronnen	35

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft het voornemen een brandweerkazerne op te richten op een perceel naast Tuindorppweg 10 te Maarn en hiervoor een bestemmingsplan op te stellen. In het kader van deze ontwikkeling is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren.

De locatie voor de brandweerkazerne ligt binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Om te bepalen of de herinrichting een significant effect heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS is toetsing aan het beleid van de EHS ('nee-tenzij-toets') noodzakelijk.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden. De effecten op de Ecologische Hoofdstructuur worden getoetst in de apart uit te voeren toetsing EHS. In het kader van de toetsing wordt uitgezocht welke doelstellingen en wezenlijke kenmerken en waarden er vanuit het beleid van de EHS voor de locatie gelden. Vervolgens wordt getoetst welke effecten het project hierop heeft. Hierbij wordt zo concreet mogelijk beschreven welke verstoringen en aantastingen als gevolg van het project kunnen optreden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De voorgenomen plannen worden getoetst aan de Flora- en faunawet in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In hoofdstuk 5 wordt de gebiedsbescherming behandeld, waarbij de 'Nee, tenzij-toets' wordt uitgevoerd in

verband met de EHS bestemming van het plangebied. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

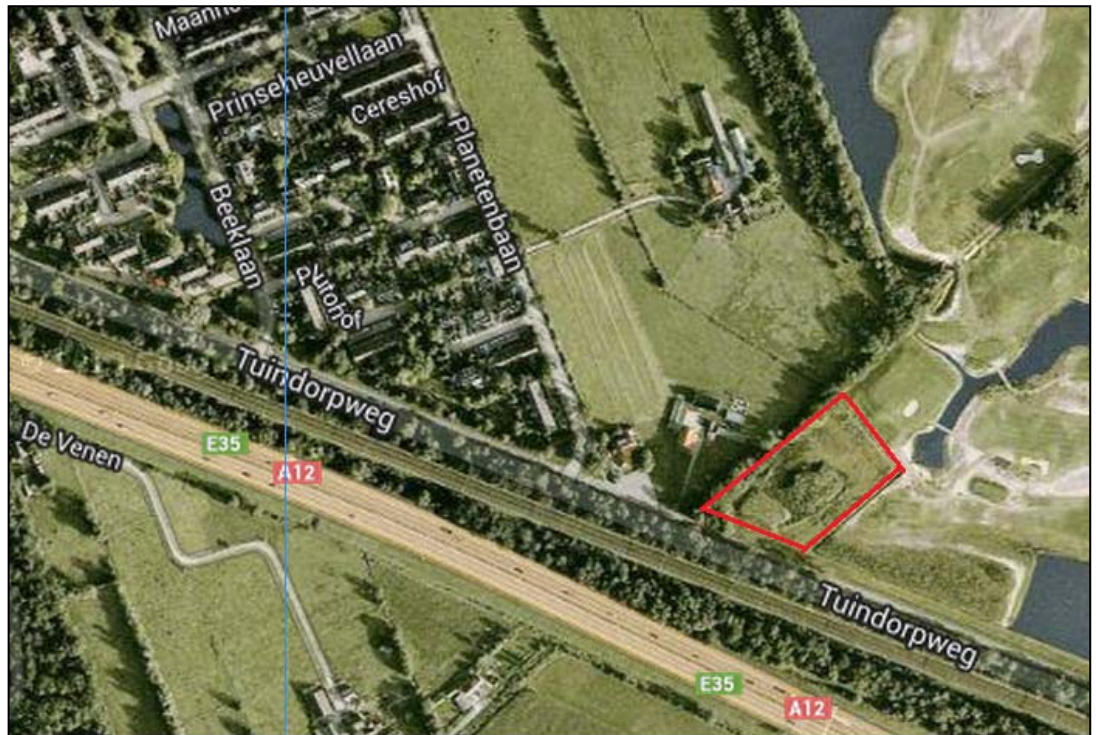
Het plangebied ligt aan de oostelijke rand van de bebouwde kom van Maarn (gemeente Utrechtse Heuvelrug). Aan de zuidkant van het plangebied ligt de snelweg A12. Aan de westkant vormt een houtsingel de grens en afscheiding met het naastgelegen perceel Tuindorppweg 10. Aan de noord- en oostkant bevindt zich een sloot en grenst het plangebied aan een golfbaan. De sloot aan de noordkant van het plangebied is drooggevalle. De sloot aan de oostkant van het plangebied bevat enkele centimeters stromend water.

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit een omgeploegde akker. Op de west- en zuidgrens staat een houtsingel bestaande uit bomen en struiken, zoals beuk, eik, meidoorn, vlier, hazelaar en berk. De ondergroei bestaat met name uit brandnetel, groot hoefblad en braam. Tegen de drooggevalle sloot aan de noordkant van het plangebied is ook een bosje te vinden. Dit bosje bestaat met name uit braam, berk en wilg. Ook is daar verjonging van onder andere beuk en eik aangeplant.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Figuur 2 geeft de begrenzing van het plangebied weer. Op pagina 8 en 9 is een foto-impressie van het gebied opgenomen.



Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: googlemaps.com)



Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd)



Foto 1. Akker



Foto 2. Houtsingel met wandelpad op westgrens



Foto 3. Takkenrillen



Foto 4. Drooggevalle sloot op noordgrens



Foto 5. Bosje grenzend aan sloot noordkant



Foto 6. Jonge aanplant



Foto 7. Sloot op oostgrens

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit de bouw van een brandweerkazerne. De sloten op de noord- en oostgrens van het plangebied blijven behouden, evenals de houtwal aan de westgrens. Een deel van het plangebied zal verhard worden ten behoeve van een brandweerkazerne en parkeerplaatsen. Om vanaf de parkeerplaats het zicht op de weg te verbeteren zullen er bomen verwijderd moeten worden. Dit betreft bomen langs de zuidrand van het plangebied, parallel aan de Tuindorpweg. Er zijn twee mogelijke modellen (figuur 3) ontwikkeld die beide aan deze omschrijving voldoen. Het verschil zit in de plaatsing van de brandweerkazerne en de parkeerplaatsen.



Figuur 3. Voorgenomen plannen

3 Toetsingskader

3.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 t/m 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten

Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de Minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten

Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. In het geval van bestendig beheer en onderhoud en

bestendig gebruik wordt voor de soorten uit tabel 3 een vrijstelling verleend van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de Minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een lijst van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht (artikel 2) opgenomen: “een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Dit artikel is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3.2 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) vormt in Nederland het wettelijke kader voor onder andere de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden. De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of die een significant verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (artikel 19d, eerste lid, NB-wet). Voor de NB-wet maakt het niet uit of een project of handeling in of buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt, omdat de wet uitgaat van ‘externe werking’. Als een activiteit buiten een Natura 2000-gebied plaatsvindt, maar er wel negatieve gevolgen te verwachten zijn in het Natura 2000-gebied, moet een beoordeling plaatsvinden van de effecten die de activiteit kan hebben op de beschermde natuurwaarden. In bijlage 1 is een uitgebreidere beschrijving opgenomen.

Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen, niet significant negatief mogen beïnvloeden. Een effect is significant als de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. In deze toets wordt onderzocht of de instandhoudingsdoelen door de voorgenomen ontwikkelingen in gevaar kunnen komen.

3.3 Ecologische hoofdstructuur

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door

verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat nieuwe plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013, tweede partiële herziening (PRV) blijkt dat ook een significante vermindering van de oppervlakte van gebieden of van de samenhang tussen gebieden niet is toegestaan.

De wezenlijke kenmerken en waarden voor de locatie van het plangebied komen voort uit bepalingen van de PRV 2013, het Bestemmingsplan en de provinciale Beslisboom Nee, tenzij EHS en zijn als volgt te formuleren:

- + kwaliteit van het actuele en beoogde ecosysteem/natuurdoeltype;
- + oppervlakte en samenhang;
- + aanwezigheid van bijzondere soorten;
- + aanwezigheid verbindingen.

4 Toets Flora en Fauna

Dit hoofdstuk beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.1 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de NDFF en websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 22 april 2014 aan het einde van de middag onder de volgende weersomstandigheden: zonnig en circa 20 graden Celsius.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Flora

Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit een recent omgeploegde akker. Rondom de akker groeien met name soorten van voedselrijke milieus. Tijdens het veldbezoek zijn soorten zoals de brandnetel, braam en groot hoefblad aangetroffen, soorten die duiden op voedselrijke omstandigheden (foto 8). Op deze locatie worden geen beschermde soorten planten verwacht. Mogelijk bevinden zich aan de noord- en oostrand van het plangebied, enkele beschermde soorten uit FFtabel 1, zoals aardaker, akkerklokje en grote kaardenbol. Langs het water zouden de dotterbloem, koningsvaren en de zwanenbloem voor kunnen komen. Echter, uit waarnemingen kan worden

opgemaakt dat de sloot regelmatig geschoond wordt, waardoor het voorkomen van deze laatstgenoemde soorten redelijkerwijs is uit te sluiten (foto 7).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de nabije omgeving verscheidene beschermde planten uit FFtabel 2 voorkomen. Dit zijn kleine zonnedauw, rietorchis, waterdrieblad en wilde gagel. Gezien de karakteristieken van het plangebied kan het voorkomen van deze soorten hier redelijkerwijs worden uitgesloten.

Voorbeelden van beschermde planten die op een afstand groter dan 1 kilometer zijn waargenomen zijn beenbreek, moeraswespenorchis, tongvaren en wilde marjolein. Het is waarschijnlijk dat deze plantensoorten zijn waargenomen op het nabijgelegen Landgoed Maarsbergen.

Effectbeoordeling

Mogelijk komen er in de randen van het plangebied enkele beschermde plantensoorten voor uit FFtabel 1. De voorgenomen plannen zullen negatieve effecten hebben op het voorkomen van deze soorten.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Conclusie

Mogelijk komen er de plantensoorten aardaker, akkerklokje en grote kaardenbol van FFtabel 1 in het plangebied voor. Voor soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het nemen van mitigerende maatregelen is voor deze soorten niet nodig.



Foto 8. Brandnetel en groot hoeblad

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit De dagvlinders van Nederland (Bos et al. 2006), de website vlindernet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde vlindersoorten heideblauwtje (FFtabel 3), rouwmantel (FFtabel 3) en keizersmantel (FFtabel 3) voorkomen. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat er op de locatie geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van deze of andere beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen. Van belang voor het heideblauwtje is heide en voor de keizersmantels grote getalen viooltjes. Het plangebied voldoet hier niet aan. De rouwmantel is enkel als zwerver in Nederland aanwezig.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele oranjetipjes aangetroffen (foto 9). Het oranjetipje is een algemene standvlinder met als waardplant de pinksterbloem.



Foto 9. Oranjetipje op pinksterbloem

Uit De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002), de website libellennet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van 1 tot 5 kilometer van het plangebied de beschermde libellensoort gevlekte witsnuitlibel (FFtabel 3) voorkomt. Dit is een soort van laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geen voortplantingswater voor de gevlekte witsnuitlibel aanwezig is. Mogelijk bevindt er zich voortplantingswater op de aangrenzende golfbaan. Jonge gevlekte witsnuitlibellen vliegen weg van het water. Mogelijk foerageren er dan ook incidenteel gevlekte witsnuitlibellen of algemene, niet beschermde libellensoorten in het plangebied.

Effectbeoordeling

Mogelijk foerageren er incidenteel gevlekte witsnuitlibellen of algemene, niet beschermde libellensoorten in het plangebied. Het plangebied vormt echter geen essentieel foerageergebied, in de omgeving zijn voldoende gelijkwaardige habitats te vinden.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders voor in het plangebied. Er bevindt zich geen voortplantingshabitat voor beschermde libellensoorten in het plangebied. Mogelijk foerageren er incidenteel gevlekte witsnuitlibellen

(FFtabel 3) of algemene, niet beschermde libellensoorten in het plangebied. Het plangebied vormt echter geen essentieel foerageergebied.

4.2.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied en de directe omgeving.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. Dit is niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied.

4.2.4 *Vissen*

Op de grens van het plangebied bevindt zich in het noorden en in het oosten een sloot. Enkel de sloot op de oostgrens van het plangebied bevat enkele centimeters stromend water (foto 7).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de kleine modderkruiper (FFtabel 2) binnen 1 kilometer van het plangebied is waargenomen. De mogelijkheid bestaat dat de kleine modderkruiper voorkomt in de sloot grenzend aan het plangebied. De kleine modderkruiper komt voor in zowel stilstaand als stromend water.

In de wijdere omgeving van het plangebied zijn de soorten grote modderkruiper, bittervoorn (beide FFtabel 3), rivierdonderpad en paling (beide FFtabel 2) waargenomen, blijkt uit gegevens van de NDFF. De grote modderkruiper kan verwacht worden in sloten met verlandingsvegetatie. De sloot in het plangebied voldoet niet aan dit criterium, waardoor het voorkomen van de grote modderkruiper redelijkerwijs kan worden uitgesloten. De rivierdonderpad komt zelden voor in water met weinig beschutting, waardoor het niet waarschijnlijk is dat de soort in het water van het plangebied voorkomt. Uit waarnemingen tijdens het veldbezoek blijkt dat de sloot namelijk regelmatig wordt opgeschoond. Bittervoorn kan voorkomen in langzaam stromend of stilstaand water, maar wordt meestal aangetroffen in sloten van groter formaat dan in het plangebied aanwezig. Een vereiste voor het voorkomen van de bittervoorn is ook de aanwezigheid van zoetwatermossels. Met het opschonen van sloten verdwijnen zoetwatermossels. Ook de paling zoekt groter water met meer schuilmogelijkheden dan in het plangebied aanwezig is. Het voorkomen van paling en bittervoorn kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

Naast de kleine modderkruiper komen mogelijk ook overige algemeen voorkomende vissoorten voor in de sloot.

Effectbeoordeling

Mogelijk komt de kleine modderkruiper voor in de sloot op de oostgrens van het plangebied. Aangezien er geen werkzaamheden aan de sloot voorzien

zijn, zullen er geen negatieve effecten optreden ten aanzien van het voorkomen van kleine modderkruiper.

Conclusie

Mogelijk komt de beschermde vissoort kleine modderkruiper (FFtabel 2) voor in de sloten op de grens van het plangebied. De kleine modderkruiper zal geen negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen plannen.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit gegevens van RAVON en de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander (FFtabel 1), gewone pad (FFtabel 1), bruine kikker (FFtabel 1), bastaardkikker (FFtabel 1), Alpenwatersalamander (FFtabel 2), kamsalamander (FFtabel 3), heikikker (FFtabel 3), rugstreeppad (FFtabel 3) en poelkikker (FFtabel 3).

Volgens gegevens van RAVON en de NDFF komen in de omgeving het plangebied de beschermde reptielsoorten levendbarende hagedis (FFtabel 2), hazelworm (FFtabel 3), ringslang (FFtabel 3), adder (FFtabel 3) en zandhagedis (FFtabel 3) voor.

Mogelijk komen in het plangebied, langs de sloten en de randen, algemene soorten amfibieën voor uit FFtabel 1. In de omgeving van de sloten is 4 maal de aanwezigheid van een bruine kikker (FFtabel 1) vastgesteld (foto 10).



Foto 10. Bruine kikker

De takkenrillen en bosjes langs de grenzen van het plangebied zijn geschikt als winter- en landhabitat voor amfibieën.

De Alpenwatersalamander is wat betreft zijn voortplantingswater niet kieskeurig, zolang het niet veel vis bevat of snel stromend water betreft. Er bestaat dan ook de mogelijkheid dat de Alpenwatersalamander in de sloten aangetroffen kan worden tijdens het voortplantingsseizoen. Aangezien de soort op het land aangetroffen kan worden in houtwallen en struweel kan het

voorkomen van de Alpenwatersalamander in de westrand van het plangebied niet uitgesloten worden.

De heikikker is een soort die met name voorkomt in vennen. Hij komt in uiterwaarden bij rivieren voor, maar is dan alleen waargenomen langs de Nederrijn/Lek. De heikikker prefereert voedselarme, schrale milieus. Gezien de vegetatie die is waargenomen in het plangebied betreft het hier een voedselrijke omgeving (foto 8).

Kamsalamander zoekt vooral stilstaande poelen met veel onderwatervegetatie als voortplantingsbiotoop. De sloten grenzend aan het plangebied voldoen hier niet aan. Er kan echter niet uitgesloten worden dat de kamsalamander voortplantingsbiotoop vindt in poelen op de aangrenzende golfbaan. De kamsalamander geeft op het land de voorkeur aan kleinschalige landschappen met bospercelen, heggen en struweel. Mogelijkerwijs komen er dan ook kamsalamanders voor in de struweelrand langs de westgrens van het plangebied. Echter, de akker waar de voorgenomen werkzaamheden betrekking op hebben, biedt geen geschikt landbiotoop voor de kamsalamander.

In de huidige situatie biedt het plangebied geen geschikte landbiotopen voor het voorkomen van de rugstreeppad (FFtabel 3). Deze soort heeft een voorkeur voor zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek. De rugstreeppad wordt meestal aangetroffen in vegetatieloos water, wat zich in de pionierfase bevindt. Op basis van deze gegevens wordt het onwaarschijnlijk geacht dat de rugstreeppad voortplantingswater in het plangebied vindt. Bij de werkzaamheden in het gebied dient wel rekening te worden gehouden met de rugstreeppad, aangezien deze pioniersoort snel gebieden kan koloniseren.

De poelkikker (FFtabel 3) bevindt zich buiten de paartijd veel op het land. Ze kunnen dan enkele kilometers afleggen. Tijdens de paartijd zoekt de poelkikker vennen, hoogveenputten of sloten van voedselarme kwaliteit. In de sloot op de oostgrens van het plangebied is 2 maal een poelkikker aangetroffen (foto 11). Er kan dan ook niet uitgesloten worden dat poelkikkers op het land in de randen van het plangebied aangetroffen worden. De akker vormt geen geschikt leefgebied voor de poelkikker.



Foto 11. Poelkikker

De houtwal en bosjes langs de grenzen van het plangebied vormen geschikte biotopen voor de hazelworm en de levendbarende hagedis. De aangrenzende akker binnen het plangebied is vanwege het ontbreken van structuurvariatie marginaal geschikt voor deze soorten (foto 1). Het is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten dat de akker wordt gebruikt door hazelworm en levendbarende hagedis.

De ringslang zal niet snel aangetroffen worden in gebieden waar hij niet alle stadia van zijn leven kan doorlopen (Creemers & Van Delft, 2009). In het plangebied ontbreekt met name voortplantingshabitat voor de ringslang, broeihopen zijn er niet te vinden.

Er blijkt uit gegevens van de NDFF dat de adder en zandhagedis zijn waargenomen op een afstand groter dan 1 kilometer van het plangebied. De adder leeft op natte heide, in hoogveen en in open bos. Ook de zandhagedis zoekt heide en de hogere zandgronden op. Het plangebied voldoet hier niet aan. Het is waarschijnlijk dat de adder en zandhagedis zijn waargenomen in het bosgebied en/of op het landgoed aan de andere kant van de snelweg.

Effectbeoordeling

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen betrekking op de houtsingel langs de westgrens van het plangebied. Werkzaamheden aan de bosjes langs de overige grenzen van het plangebied kunnen echter nog niet worden uitgesloten.

Indien de voorgenomen ontwikkelingen geen betrekking hebben op de bosjes op de grenzen van het plangebied ondervinden eventuele amfibieën en reptielen die zich in deze bosjes ophouden geen negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling. Echter, indien er wel werkzaamheden aan de bosjes plaats vinden kunnen de soorten Alpenwatersalamander, kamsalamander, poelkikker, hazelworm en levendbarende hagedis hier negatieve effecten van ondervinden. Tevens hebben deze plannen dan mogelijk een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1. Indien rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren kunnen de werkzaamheden negatieve effecten hebben op deze soort.

Vanwege de marginale geschiktheid van de akker als leefgebied, zullen Alpenwatersalamander, kamsalamander, poelkikker, hazelworm en levendbarende hagedis waarschijnlijk niet ver en slechts zeer incidenteel van de dekking van de houtsingel vandaan komen. Het is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten dat werkzaamheden aan de akker negatieve effecten hebben op het voorkomen van deze soorten.

Er zijn geen werkzaamheden aan de sloten voorzien, waardoor er geen negatieve effecten optreden ten aanzien van het voorkomen van amfibieën in de sloten.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Om te voorkomen dat rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren dient te worden voorkomen dat er zandhopen liggen of dienen deze met plastic te worden afgedekt. Daarnaast moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn. In plaats van de twee bovenstaande maatregelen kan ervoor gekozen worden de bouwlocatie ontoegankelijk te maken voor rugstreeppadden door het plaatsen van paddenschermen. Paddenschermen bestaan uit staand worteldoek van 50 centimeter hoog dat 15 centimeter wordt ingegraven en wordt verankerd aan paaltjes.

Indien er geen werkzaamheden aan de bosjes op de grenzen van het plangebied voorzien zijn kan ten aanzien van de overige voorkomende reptielen en amfibieën volstaan worden met de volgende maatregel. Als voorzorgsmaatregel kan een paddenscherm worden geplaatst langs de grenzen van de akker. Hiermee wordt voorkomen dat hazelworm, levendbarende hagedis, Alpenwatersalamander, poelkikker en kamsalamander vanuit de houtsingels het veld op kunnen.

Werkzaamheden aan de bosjes langs de sloten kunnen negatieve effecten hebben op de poelkikker (FFtabel 3) en mogelijk op de Alpenwatersalamander (FFtabel 2), kamsalamander (FFtabel 3), levendbarende hagedis (FFtabel 2) en hazelworm (FFtabel 3). Indien er werkzaamheden aan de bosjes langs de sloten voorzien zijn, dienen de volgende maatregelen in acht genomen te worden.

Nader onderzoek naar het daadwerkelijk voorkomen van Alpenwatersalamander, kamsalamander, levendbarende hagedis en hazelworm is noodzakelijk om de juiste mitigerende maatregelen voor deze soorten te kunnen bepalen. Indien uit dit onderzoek blijkt dat FFtabel 2 soorten (Alpenwatersalamander en/of levendbarende hagedis) aanwezig zijn en aantoonbaar volgens een goedgekeurde gedragscode, zoals "Bouwend Nederland", gewerkt wordt, hoeft er geen ontheffing te worden aangevraagd. Indien FFtabel 3 soorten (kamsalamander en/of hazelworm) worden aangetroffen kan een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode april tot en met juli. De poelkikker (FFtabel 3) is reeds aangetroffen in het plangebied. Het is niet uit te sluiten dat werkzaamheden aan de bosjes negatieve effecten hebben op de poelkikker. Indien werkzaamheden aan de bosjes langs de sloten zullen plaatsvinden zal er een ontheffing aangevraagd moeten worden ten aanzien van de poelkikker.

Conclusie

Mogelijk gebruiken verschillende soorten amfibieën van FFtabel 1 het plangebied als landhabitat. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1. Het plangebied biedt in de huidige situatie geen geschikte biotopen voor de rugstreeppad uit FFtabel 3. Bij de

werkzaamheden dienen bovenstaande mitigerende maatregelen te worden genomen om mogelijke kolonisatie van de bouwlocatie door rugstreeppadden te voorkomen.

Door uit voorzorg paddenscherm te plaatsen rond de akker kunnen tevens mogelijke effecten van de bouw op de soorten hazelworm (FFtabel 3), levendbarende hagedis (FFtabel 2), kamsalamander (FFtabel 3), poelkikker (FFtabel 3) en Alpenwatersalamander (FFtabel 2) voorkomen worden. Indien werkzaamheden aan de bosjes langs de sloten voorzien zijn dient er nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van Alpenwatersalamander, kamsalamander, levendbarende hagedis en hazelworm. Ten aanzien van de poelkikker dient in dat geval een ontheffing aangevraagd te worden.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Bovendien kunnen deze soorten broedgebied vinden in de bosjes langs de randen van het plangebied.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de huismus binnen 1 kilometer van het plangebied is waargenomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen waargenomen in het plangebied en de directe omgeving daarvan. Het leefgebied van huismussen bestaat uit een combinatie van nestgelegenheid, voedsel, dekking, plekken voor stofbaden en drinkwater. Deze combinatie van eisen moet binnen een straal van enkele meters tot enkele honderden meters liggen (Dienst Regelingen, 2011). Uit het veldbezoek is gebleken dat het plangebied hier niet aan voldoet.

Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. De kerkuil en ransuil komen mogelijk in de omgeving voor. Er zijn geen nestmogelijkheden (holtebomen) aangetroffen. Mogelijk vormt het plangebied onderdeel van het foerageergebied van uilen.

Effectbeoordeling

De voorgenomen ontwikkeling heeft negatief effect op het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten. Mogelijk foerageren er huismussen en/of uilen in het plangebied. Het plangebied vormt echter geen essentieel foerageergebied, in de nabije omgeving blijft voldoende foerageergebied beschikbaar.

Mitigerende maatregelen

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van begroeiing niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door struiken en bomen buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). De voorgenomen ontwikkelingen hebben zodoende geen negatief effect op de algemene vogelsoorten.

Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten in het plangebied aangetroffen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten rosse vleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, baardvleermuis, gewonde dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, tweekleurige vleermuis, Bechsteins vleermuis en vale vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Er zijn geen bomen met holtes aangetroffen die mogelijk een verblijfplaats aan vleermuizen bieden. Er is één grotere holte in een boom aangetroffen (foto 12). Om geschikt te zijn als verblijfplaats voor vleermuizen dient de holte echter verticaal omhoog te gaan (vleermuis.net). De holte in deze boom ging enkel omlaag. De houtsingel langs de westgrens van het plangebied en de bosjes langs de sloten vormen mogelijk een vliegroute voor vleermuizen.

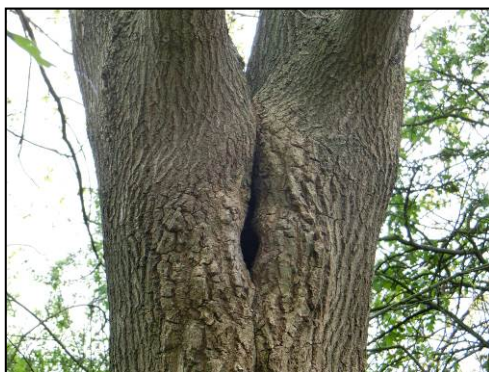


Foto 12. Holte in boom

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van soorten als egel en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1). Tijdens het veldbezoek is aanwezigheid van het konijn waargenomen (FFtabel 1).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde zoogdiersoorten voorkomen: eekhoorn (FFtabel 2), steenmarter (FFtabel 2), boommarter (FFtabel 3) en das (FFtabel 3). Tijdens het veldbezoek is het plangebied onderzocht op het voorkomen van verblijfplaatsen van steenmarter en boommarter. Deze zijn niet aangetroffen.

en kunnen zodoende worden uitgesloten. In het plangebied is geen burcht van de das aangetroffen en ook zijn er geen eekhoornnesten waargenomen. Mogelijk foerageert er incidenteel een das of steenmarter langs de randen van het plangebied. De boommarter leeft bij voorkeur in bossen en is een schuwe soort. Het voorkomen van de boommarter in het plangebied is hierdoor redelijkerwijs uit te sluiten. Mogelijk foerageert de eekhoorn in de houtsingel langs de westgrens van het plangebied.

Effectbeoordeling

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten.

Gezien de ligging van het plangebied, tussen een woning, snelweg en golfbaan in, en het feit dat er in de omgeving voldoende soortgelijk habitat beschikbaar blijft, vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied voor de das en steenmarter.

In de houtsingel zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Er zijn geen werkzaamheden aan de houtsingel voorzien waardoor er geen effecten optreden ten aanzien van het foerageergebied en voortplantingsgebied van eekhoorns.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Met de voorgenomen ontwikkeling zal het foerageergebied in oppervlakte afnemen, maar een deel van het plangebied blijft geschikt. In de omgeving blijft ook voldoende foerageergebied beschikbaar voor vleermuizen.

De houtsingel langs de westrand en de bosjes langs de sloten vormen mogelijk een vliegroute voor vleermuizen. Indien er geen werkzaamheden aan voorzien zijn blijft de structuur van de houtsingel en bosjes behouden en zullen er zodoende geen negatieve effecten optreden ten aanzien van de mogelijke vliegroute langs deze houtsingel. Indien er ingegrepen wordt in de bosschages heeft dit mogelijk negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen. Verlichting van het terrein kan effect hebben op vliegroutes en het foerageergebied. Er zijn geen mogelijkheden aangetroffen voor verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Om negatieve effecten van verlichting op het foerageergebied en de vliegroutes van vleermuizen te voorkomen dient de bouwlocatie en de nieuwe situatie minimaal verlicht te worden. Het is belangrijk dat de verlichting zo gericht wordt dat er geen uitstraling naar de houtwal en de omgeving optreedt. Indien er werkzaamheden plaats vinden aan de bosjes langs de sloten dient er nader onderzoek plaats te vinden naar de functie ervan voor vleermuizen. Onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen is gehouden aan een onderzoeksprotocol (vleermuisprotocol) en dient uitgevoerd te worden in de periode half mei t/m half juli en in de maanden augustus en september.

Voor overige aanwezige zoogdieren hoeven geen mitigerende maatregelen getroffen te worden.

Conclusie

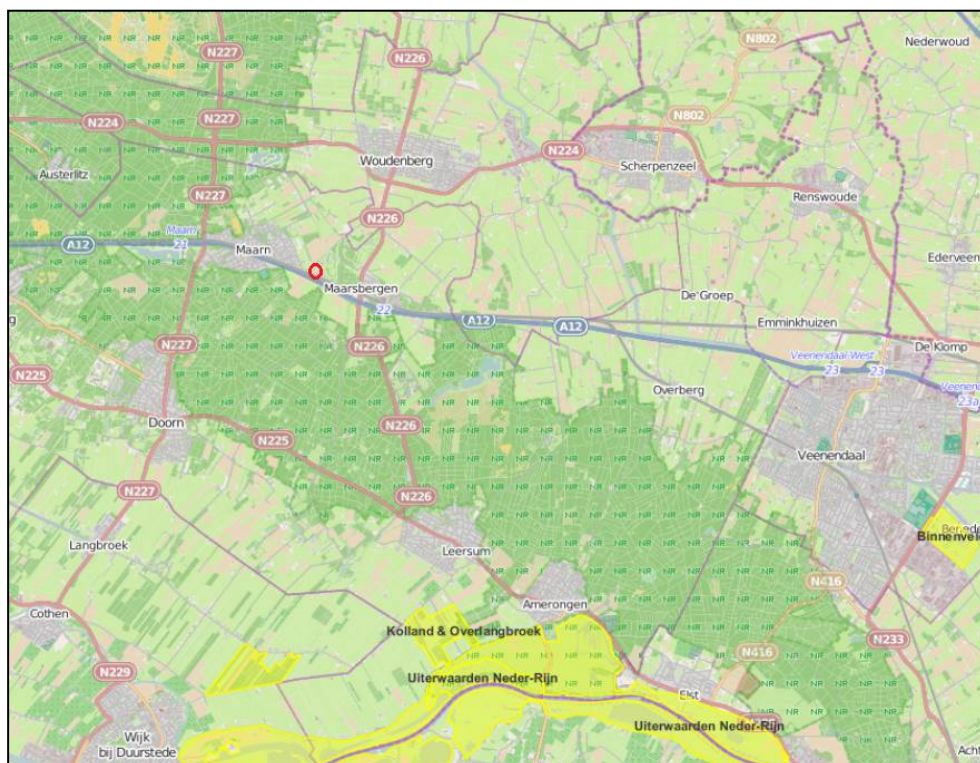
Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Mogelijk doen de houtsingel en de bosjes langs de sloten dienst als vliegroute voor vleermuizen. Er vinden geen werkzaamheden plaats ten aanzien van de houtsingel. Indien er veranderingen in de structuur van de bosjes langs de sloten aangebracht worden dient er nader onderzoek plaats te vinden naar de functie ervan ten aanzien van vleermuizen. Om negatieve effecten van verlichting op het foerageergebied en de vliegroutes van vleermuizen te voorkomen dient de bouwlocatie en de nieuwe situatie minimaal verlicht te worden. Het is belangrijk dat de verlichting zo gericht wordt dat er geen uitstraling naar de houtwal en de omgeving optreedt.

5. Beschermde gebieden

5.1 Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 7 kilometer ten zuiden van het plangebied ligt (figuur 4). Dit betreft het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek. Andere Natura 2000-gebieden liggen verder dan 10 kilometer van het plangebied.



Figuur 3. Ligging plangebied (binnen rode cirkel) t.o.v. Natura 2000-gebieden (bron: synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx)

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt op circa 7 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Vanwege het kleinschalige karakter en de grote afstand van de voorgenomen ontwikkeling, zal deze geen effect hebben op het Natura 2000-gebied.

Conclusie

Het plangebied ligt op circa 7 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Vanwege het kleinschalige karakter en de grote afstand van de voorgenomen ontwikkeling, zal deze geen effect hebben op het Natura 2000-gebied.

5.2 Toets EHS

Het plangebied vormt onderdeel van de EHS. Het plangebied bevindt zich in het deelgebied van de EHS wat een overgangszone vormt tussen Heuvelrug en vallei. Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. In dit hoofdstuk wordt getoetst of de voorgenomen ontwikkeling een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden tot gevolg heeft. Ontwikkelingen binnen de EHS zijn alleen toegestaan als de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied niet significant worden aangetast.

De wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS ter plaatse van het plangebied komen voort uit de PRV 2013, het Bestemmingsplan en de provinciale Beslisboom Nee, tenzij EHS. De voorgenomen ontwikkeling wordt aan de volgende wezenlijke kenmerken en waarden getoetst:

- + kwaliteit van het actuele en beoogde ecosysteem/natuurbeheertype;
- + oppervlakte en samenhang;
- + aanwezigheid van bijzondere soorten;
- + aanwezigheid verbindingen.

Een aantasting als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is significant als de EHS op één van bovenstaande aspecten duidelijk wordt aangetast. Hieronder wordt de toetsing per aspect behandeld.

5.2.1 *Kwaliteit actuele en beoogde ecosysteem/natuurdoeltype*

Actuele kwaliteit

Uit het uitgevoerde veldbezoek blijkt dat het plangebied in de huidige situatie voor het grootste deel uit een akker bestaat (foto 1). Vanwege het agrarisch gebruik van de akker is de actuele ecologische kwaliteit beperkt te noemen. Het overige terrein van het plangebied bestaat uit een houtsingel waar een wandelpad doorheen loopt en enkele bosjes langs de sloten en de zuidrand van het plangebied. In de houtsingel zijn takkenrillen aangebracht (foto 3). Op de kaart Natuurkwaliteit van provincie Utrecht zijn geen kwaliteiten aangegeven voor het plangebied. Dit komt overeen met de bevindingen uit het veldbezoek. In het Natuurbeheerplan 2015 van provincie Utrecht is voor het plangebied geen natuurbeheertype aangeduid.

De in het plangebied aanwezige ecologische kwaliteit bevindt zich in de randen van het plangebied. Het grootste deel van het plangebied heeft een beperkte ecologische kwaliteit. Daarom wordt de actuele ecologische kwaliteit van het totale plangebied als matig beoordeeld.

Potentiële kwaliteit

In hoofdstuk 4 van dit rapport staat beschreven dat in de omgeving van het plangebied diverse beschermde soorten uit verschillende soortgroepen voorkomen. Het plangebied biedt in de huidige situatie echter geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Het aspect "aanwezigheid bijzondere soorten" komt in paragraaf 5.2.3 aan de orde.

Op de kaart Natuurkwaliteit van provincie Utrecht worden biotopen van goede en uitstekende kwaliteit weergegeven voor delen van de golfbaan. Voor het plangebied zelf zijn geen gegevens op deze kaart vermeld.

Vanuit het provinciale Natuurbeheerplan 2015 rust er momenteel geen ambitie op het plangebied. De wateren op de golfbaan hebben als ambitie het natuurbeheertype “zoete plas”. De naastgelegen bospercelen zijn aangeduid met het natuurbeheertype “droog bos met productie”.

Vanuit het Bestemmingsplan heeft het plangebied de bestemming Recreatie met nadere aanduiding “golfbaan”. Ten behoeve van die bestemming is het toegestaan het terrein te verharderen en er parkeerplaatsen aan te leggen, of gebouwen ten behoeve van golfsport neer te zetten.

Door de op korte afstand aanwezige natuurkwaliteiten, heeft het plangebied in potentie een goede ecologische kwaliteit. Om deze potentiële kwaliteit te benutten, moet door herinrichting van het plangebied nog de juiste uitgangssituatie worden gecreëerd. Vanuit het Natuurbeheerplan ligt er echter geen ambitie om dit te realiseren. Daarnaast biedt de huidige bestemming van het plangebied eveneens geen verplichting tot het realiseren van natuurwaarden, maar ligt er juist de mogelijkheid tot verharderen van het gebied.

Gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft overeenstemming bereikt met de grondeigenaar om een perceel in de directe omgeving (zie figuur 4) van het plangebied te gaan inrichten voor natuur. Doordat dit perceel in de directe omgeving van het plangebied ligt, heeft het vrijwel gelijke potentiële ecologische kwaliteiten als het plangebied. De natuurfunctie van dit perceel dient wel geborgd te worden door de toekenning van een natuurbestemming.

Effectbeoordeling

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt de matige actuele ecologische kwaliteit binnen het plangebied aangetast. De potentiële kwaliteit van het plangebied is weliswaar goed, maar vanuit het beleid ligt er geen verplichting deze te ontwikkelen.

De voorgenomen ontwikkeling leidt tot een negatief effect ten aanzien van de actuele en potentiële ecologische kwaliteit. Vanwege de matige actuele kwaliteit, de niet verplicht te ontwikkelen potentiële kwaliteit in het plangebied en de kwaliteitsverbetering op een perceel in de omgeving, wordt dit negatieve effect niet als significant beoordeeld.



Figuur 4. Ligging te verbeteren perceel (blauw) en plangebied (rood)

5.2.2 *Oppervlakte en samenhang*

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling wordt de oppervlakte EHS permanent met circa 2000 m² verminderd. Dit veroorzaakt een negatief effect. Het plangebied ligt in de uiterst zuidwestelijk gelegen hoekpunt van de EHS. Het grenst aan de bebouwde kom van Maarn en de Tuindorppweg, met parallel daaraan de spoorbaan en de snelweg A12. Het plangebied ligt binnen de EHS als het ware in een “dood lopende hoek”. De voorgenomen ontwikkeling heeft derhalve geen negatief effect op de samenhang van de rest van de EHS.

Doordat de samenhang van de EHS niet wordt aangetast en de ecologische kwaliteit van een perceel in de omgeving (zie figuur 4) wordt verbeterd, is de permanente oppervlaktevermindering niet significant negatief te noemen.

5.2.3 *Aanwezigheid bijzondere soorten*

In hoofdstuk 4 van dit rapport is uitgebreid beschreven welke plant- en diersoorten met een beschermingsstatus volgens de Flora- en faunawet in het plangebied en de directe omgeving (kunnen) voorkomen. Hieruit blijkt dat de randen van het plangebied leefgebied kunnen vormen voor beschermde soorten amfibieën en reptielen. De sloot op de oostgrens vormt mogelijk leefgebied voor de beschermde vissoort kleine modderkruiper.

De randen van het plangebied waar deze beschermde diersoorten kunnen voorkomen, blijven bij de voorgenomen ontwikkeling intact. Als de in hoofdstuk 4 beschreven mitigerende maatregelen worden gevolgd, heeft de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect tot gevolg ten aanzien van het aspect aanwezigheid beschermde soorten.

5.2.4 *Aanwezigheid verbindingen*

Het plangebied ligt in de uiterst zuidwestelijk gelegen hoekpunt van de EHS. Het grenst aan de bebouwde kom van Maarn en de Tuindorppweg, met parallel daaraan de spoorbaan en de snelweg A12. De snelweg en spoorbaan vormen een barrière tussen de noordelijk en zuidelijk hiervan gelegen delen van de EHS. Het plangebied biedt geen mogelijkheid om een verbinding te vormen met de EHS die ten zuiden van deze barrière gesitueerd is. Door de ligging van het plangebied in een “dood lopende hoek” van de EHS vormt het ook geen verbinding in oost-west richting. Derhalve heeft de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect ten aanzien van het aspect verbindingen.

5.2.5 *Conclusie*

Toetsing van de voorgenomen ontwikkeling aan de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS laat zien dat er een negatief effect optreedt ten aanzien van de matige actuele ecologische kwaliteit van het plangebied en de permanente oppervlaktevermindering van de EHS van circa 2000 m². Er ligt vanuit het beleid geen verplichting de potentiële ecologische kwaliteit binnen het plangebied te ontwikkelen. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen gevolgen voor de samenhang van de EHS, voor het voorkomen van bijzondere soorten en belemmert geen verbindingen. De (potentiële) ecologische kwaliteit van een perceel in de omgeving van het plangebied wordt verbeterd. De natuurfunctie van dit perceel dient wel geborgd te worden door de toekenning van een natuurbestemming.

6. Conclusie

6.1 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk komen er enkele plantensoorten van FFtabel 1 in het plangebied voor en mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen in FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijk ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen of te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode.

Soorten van FFtabel 2

Mogelijk komt de beschermde vissoort kleine modderkruiper (FFtabel 2) voor in de sloten op de grens van het plangebied. De kleine modderkruiper zal geen negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen plannen.

Het is niet uit te sluiten dat de randen van het plangebied onderdeel uitmaken van het leefgebied van levendbarende hagedis (FFtabel 2) en Alpenwatersalamander (FFtabel 2). Door uit voorzorg paddenscherm te plaatsen rond de akker kunnen mogelijke effecten van de bouw op deze soorten voorkomen worden. Indien werkzaamheden aan de bosjes langs de sloten voorzien zijn dient er nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van Alpenwatersalamander en levendbarende hagedis.

Soorten van FFtabel 3

Mogelijk foerageren er incidenteel gevlekte witsnuitlibellen (FFtabel 3) of algemene, niet beschermde libellensoorten in het plangebied. Het plangebied vormt echter geen essentieel foerageergebied.

Het plangebied biedt in de huidige situatie geen geschikte biotopen voor de rugstreeppad uit FFtabel 3. Indien rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren kunnen de werkzaamheden negatieve effecten hebben op deze soort. Om dit te voorkomen wordt geadviseerd de bouwlocatie toegankelijk te maken voor rugstreeppadden door het plaatsen van paddenschermen. Paddenschermen bestaan uit staand worteldoek van 50 centimeter hoog dat 15 centimeter wordt ingegraven en wordt verankerd aan paaltjes. Door uit voorzorg paddenscherm te plaatsen rond de akker kunnen tevens mogelijke effecten van de bouw op de soorten hazelworm, kamsalamander en poelkikker (alle FFtabel 3) voorkomen worden.

Indien werkzaamheden aan de bosjes langs de sloten voorzien zijn dient er nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van kamsalamander en hazelworm. Ten aanzien van de poelkikker dient in dat geval een ontheffing aangevraagd te worden.

De mogelijk in het plangebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFtabel 3 en de Habitatrichtlijn en zijn strikt beschermd. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. In de omgeving blijft echter voldoende foerageergebied beschikbaar voor vleermuizen. Dit betekent dat het plangebied geen essentieel foerageergebied vormt.

Mogelijk doet de houtsingel en de bosjes langs de sloten dienst als vliegroute voor vleermuizen. Er vinden geen werkzaamheden plaats ten aanzien van de houtsingel. Indien er veranderingen in de structuur van de bosjes langs de sloten aangebracht worden dient er nader onderzoek plaats te vinden naar de functie ervan ten aanzien van vleermuizen. Dit nader onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode half mei tot en met eind september. Om negatieve effecten van verlichting op het foerageergebied en de vliegroutes van vleermuizen te voorkomen dient de bouwlocatie en de nieuwe situatie minimaal verlicht te worden. Het is belangrijk dat de verlichting zo gericht wordt dat er geen uitstraling naar de houtwal en de omgeving optreedt.

Soorten van FFtabel vogels

De in het plangebied voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFtabel vogels en zijn strikt beschermd. Het plangebied is geschikt als foerage- en broedgebied voor algemeen voorkomende vogelsoorten. Door het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen uit te voeren, worden negatieve effecten op broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. Er zijn geen jaar rond beschermde nesten in het plangebied aangetroffen.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Flora	FFtabel 1	Groeiplaats	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Amfibieën	FFtabel 1	Land-, winter- en voortplantings habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Kleine modderkruiper	FFtabel 2	Leefgebied	Nee	Nee	-
Levendbarende hagedis & Alpenwatersalamander	FFtabel 2	Leefgebied	Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn.	Niet als volgens goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt.	Plaatsen paddenscherm rond akker. Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn dient er nader onderzoek plaats te vinden.

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Gevlekte witsnuitlibel	Fftabel 3	Geen essentieel foerageergebied	Nee	Nee	-
Rugstreeppad	FFtabel 3	Leefgebied (bouw-locatie)	Ja	Nee	Zandhopen en plassen voorkomen of paddenschermpaatsen
Hazelworm	FFtabel 3	Leefgebied	Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn.	Mogelijk	Uit voorzorg paddenschermpaatsen. Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn dient er nader onderzoek plaats te vinden.
Kamsalamander	Fftabel 3	Landhabitat	Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn.	Mogelijk	Uit voorzorg paddenschermpaatsen. Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn dient er nader onderzoek plaats te vinden.
Poelkikker	Fftabel 3	Leefgebied	Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn.	Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn.	Uit voorzorg paddenschermpaatsen
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee	Verwijderen van begroeiing buiten het broedseizoen
Vleermuizen	FFtabel 3	Geen essentieel foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Vliegroutes	Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn.	Mogelijk	Indien werkzaamheden aan bosschages voorzien zijn dient er nader onderzoek plaats te vinden.

6.2 Beschermde gebieden

Natura 2000

Het plangebied ligt op circa 7 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Vanwege het kleinschalige karakter en de grote afstand van de voorgenomen ontwikkeling, zal deze geen effect hebben op het Natura 2000-gebied.

EHS

Toetsing van de voorgenomen ontwikkeling aan de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS laat zien dat er een negatief effect optreedt ten aanzien van de matige actuele ecologische kwaliteit van het plangebied en de permanente oppervlaktevermindering van de EHS van circa 2000 m².

Er ligt vanuit het beleid geen verplichting de potentiële ecologische kwaliteit binnen het plangebied te ontwikkelen. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen gevolgen voor de samenhang van de EHS, voor het voorkomen van bijzondere soorten en belemmert geen verbindingen.

De (potentiële) ecologische kwaliteit van een perceel in de omgeving van het plangebied wordt verbeterd. De natuurfunctie van dit perceel dient wel geborgd te worden door de toekenning van een natuurbestemming.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Delft, Van J.J.C.W. et al. Waarnemingenoverzicht 2009, RAVON 38, jaargang 12, nummer 4, Stichting RAVON, Nijmegen, 2009.
- + Gemeente Utrechtse Heuvelrug. Bestemmingsplan Buitengebied Maarn.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + EHS, <http://webkaart.provincie-utrecht.nl>, 5 februari 2015
- + Natura 2000-gebieden, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 21 april 2014
- + Natuurbeheerplan 2015 ontwerp, <http://webkaart.provincie-utrecht.nl>, 5 februari 2015
- + Kaart Natuurkwaliteit <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=8ad0a09c477c72f60147caa4e9a10028>, 5 februari 2015
- + NDFF - quickscanhulp.nl 14-02-2014 10:38:49
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vleermuis.net/over-vleermuizen/verblijven.html#Bomen
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl

